

**ערבי פסחים פרק עשירי פסחים קכא.**

## מסורת הש"ס

(א) [לעיל חט:יג] (ב) [נכרות  
חט:יג] (ג) [זכרים לו]  
(ד) [שם] (ה) [מפחית  
שפ"י] (ו) [במדבר יח]  
(ז) [זכרים יב] (ח) [במדבר  
ח] (ט) [ויקרא ח]  
(י) [ויקרא ח] (כ) [שם ז]  
(ל) [ול"ג ולא שמיטה כ"ל  
רש"י ח] רש"י

מוסף רש"י

[illegible]

**חד תני אפיגול וחד פני אגוסר.** חד מפרש טעמא דמתניתין מאי טעמא מטמא פיגול את הידים וחד מפרש טעמא דנותר מאי טעמא נותר מטמא את הידים **משום חשדי כהונה.** גזיר עליי טומאה שלא יפגולוהו בראתו להפסיד את הצעלים ועוד דשלמים הפגולין חזקין בזה חלק מהו ושוק ירשעטן כמחיד לשם חטאת כדי לאכול כלום ותמוש הכי גזיר טומאה: **משום עללי כהונה.** שלא יתעללו בראיתן: **חד אמר כוים.** מהן מטמא את הידים וחד אמר בכניהם: **מתני** **בכרם הפסח.** על ארילת פסחיים: **על שש ובה.** מגזית ארבעה עשר ומצרין על ארילת שלמים: **גמ'** שירי דם צורקת מרחוק דלא איפקת ליה אם נופלים שצירע על היסוד או לא. שירי דם הפסח בשפיפה בנחת כדי שיפלו על היסוד: **לא שפיפה בכלל וריקה.** כלומר שאם נחלם פסח צורקת ושלמים בשפיפה לא עשה כלום וכיון דלאו דמיון זה לזה בנחת

[illegible]

הדרן עלך ערבי פסחים וסליקא לה מסכת פסחים

## רשב"ם

**חד חני אפיגול** ו**חד חני אנוסר**. חד מפרש טעמא דמתניתין מ"ח אפיגול מטמא את הידים וחד מפרש טעמא דמתניתין מאי טעמא גומאט טעמא את הידים: **מאוס חפזי כהונה**. גומא חכמים טומאה שאלו יפגלוהו בראיו להפסיד את הבעלים ואימורו שגויגין היינו. ודבר פירש עוד טעם אלא לפי ששלמים הם יאין לבכן כהן אלא נהיה וזקן וישחטם במזיד לשם חטאת כדי לאוכלן כולן ולא נהיה להדין פגול אלא בשחטם עד מות לאכול שנת חזן לזמנו והשחטם לשלמים לשם חטאת אין כאן פגול אלא שנת עלו לבעלים לשם חטאת: **מאוס עליו כהונה**. שלא יתעלה נאכלה וזה"ש ישראלי: **חד אמר כזים**. מהן מטמא את הידים וחד אמר כבשה ובהא תלמוד הוא דפליגי: **חאסורו**. חסורו אכלתו בחיים: **כטומאסו**. כטומאסו אוכלין כבשיה לעמא חסרים: **ברא"ב**. ברכת הפסח וברכת הנהגה כחוספתא ונחשים אחרים ברכת הפסח ברא"מ אמר"ה אשר קדשנו במצותיו וזונו לאכול הזבח. והאי וזה היינו נהגות י"ד הנהגה עם הפסח אי נמי נדרים ונדבות שהקריב ערב הפסח ואוכלין בלילי הפסח: פלוגתא דרבי ישמעאל ור' עקיבא דמפרשין טעמא דנמי: הנה גרסין **בירך על הוצא לא פטר את הפסח בירך על הפסח פטר את הוצא דברי ר' ישמעאל**: **גב' ה"ג** **לכשלא לדברי ר' וריקא ככלל שפיכה ולא שפיכה ככלל וריקא**. במס' נחשים כ"ב בית שמאי (דף נ"ה) ששניין ליה לר' ישמעאל דאמר"ה פסח בשפיכה ולא בוריקא דתניא ר' ישמעאל שחט חזקתו דנחש"ה אף כבשיו שור וגו' למדת לבשר שטעון מתן דמים ואימורין לגבי מוצא ומנעשר ופסח מנין תלמוד לומר"ה ודס ובחין ישפך דאלו לשאר קרבנות אלו לרין דנבטלוהו בחיז וריקא. והשאל דקאמר רבי ישמעאל דפסח בשפיכה ושעמט ובה מתניתין דאמר בברכה הפסח הוא נפטר ונברכת הוצא ואינו נפטר משל פסח בברכה הוצא הפסח מעשה ההיתנין בוריקא כגון שאר נחשים שניטע בשפיכה כפסח יאל דתניא ביהדיא בפרק בית שמאי (ס"ט) מנין ליתנין בוריקא שנתן בשפיכה כגון תלמוד לומר דס ובחין ישפך אכל היתנין בשפיכה כגון פסח שנתן דקאמר כשלימים וזה שאר נחשים לא יאל דומיא דברכה פסח וזהו דתניא דאמר מני"ה ר' ישמעאל בנחשים אי הוי גוואל: **ולדברי ר'**

**כשתמצא** לומר דבריו ר' ישמעאל וזיקה בבבלי שפיכה ולא שפיכה בבבלי וזיקה דבריו ר' עקיבא ב"ר. אם כן מוכח מכאן דלר' ישמעאל היתמין בזיקה שנתן בשפיכה ילא וכן מוכח ממי כאן דמי' לפסא בשפיכה הוא והכי נמי מוכח בפסחים צפרה לאשה (דף פט.)

דפריך דאלו פסח בשפיפה ושלמים  
דוריקה ומשי מלי נפקא מינה  
והפליג מנין לימנין דוריקה שנתן  
בשפיפה של"ס כ"י אלמא לית  
מרתו פסח בשפיפה דוריקה בכלל  
אלה הדס ליוסוד ושפיפה עומד על  
היסוד ושופן וקסה דנובחס פרק  
בית שמאי (דף ל.) משמע מאן  
דלית ליה פסח בשפיפה לא מ"י סבר  
דוריקה שנתן בשפיפה יא וכן אפכא  
מאן דלית ליה מורקין שנתן בשפיפה  
יא לית ליה פסח בשפיפה דקאמר  
ודס זמנין ישפן והא מיבעי ליה  
לידמוא לימנין דוריקה שנתן

[illegible]

הדרן עלך ערבי פסחים וסליקא לה מסכת פסחים

**העיקר** כי כל המורידים נמי במתני' גבי כרית הפסח והזבח שאין זו פטורה את זו ור"ע נמי קבר דפסח (נמי) בשפיכה דלא אשכחן מנא להמר בורקה אלא לר' יוסי הגלילי בפרק תמיד ששם (ועי' א"ד) דפסקא ליה מלח דאם מורוק על המזבח בדבורי' את דמי לוי את דמי אהרן אלא דמי לוי דמי כבוד מעשר ופסח שטעונו וזרקא. והיא א"ד דפסח פסחא אהרן אתה כי כנגד היסוד מרמוק ולא בורקה שאר קרבנות שאלו נמי מתות שכן אומרי' ומקרי' מפני' לז' חמטת' וזמית' בפרק אהרן (דף ק"ג) דמחייב קריב בעולה' קריב בחטאת' קריב באשם' שלש בחטין' הבאין כאחד אין מלמדין. וזרקא מרמוק ושמי' מתות שכן ארבע ופסח מתנה אהרן מרמוק כדפרשי' שפיכה מקריב עומד על היסוד ושופך שם. כמלוה קרבנות כמי' וזרקא לבד מחטאת שמענוהיה' בארבע על הקרנות כדמחייב קריב:

37

עין משפט  
נר מצוה

אָבן אַ נאָרמאַלן פּאַסאַזשער  
פּאַסאַזשער אָפּן אַ נאָרמאַלן פּאַסאַזשער

רבינו חננאל

[illegible]